

LANDBOUW-ECONOMISCH INSTITUUT

DEN HAAG (Schev.) - VAN STOLK WEG 29 - TELEF. 55.23.50 - GIRO 41.22.35

NIET VOOR PUBLICATIE.
AFDRUK VERBODEN.

Rapport No. 72.

ONDERZOEK NAAR DE KOSTPRIJZEN VAN KERSEN, FRAM- BOZEN EN BESSEN VOOR HET TEELTJAAR 1947.

Algemene beschouwingen.

Evenals in 1946 stelt het Landbouw-Economisch Instituut zich ten doel in enkele achtereenvolgens uit te brengen rapporten de kostprijsberekeningen van de voornaamste fruitsoorten van de volle grond te geven.

Dit rapport omvat uitsluitend algemene gegevens (en beschouwingen) met betrekking tot de methode van onderzoek en de wijze van berekenen der kostprijzen van kersen, frambozen en bessen. Het is derhalve uitsluitend bedoeld als inleiding tot bovengenoemde kostprijsberekeningen.

Op de bijlagen B 1, B 2, enz., hebben wij de jaarkosten aan renten, afschrijvingen, onderhoud en verzekering van de duurzame productiemiddelen gegeven, waarvan bij alle, in de volgende rapporten als A-bijlagen opgenomen, kostprijsberekeningen wordt uitgegaan.

I. METHODE VAN ONDERZOEK

De berekeningen zijn gebaseerd op de kosten en opbrengsten van goedgeleide, rationele bedrijven in een voor de betreffende fruitsoort geëigend gebied. De gegevens voor dit onderzoek zijn verkregen door uitvoerige mondelinge enquetes bij meerdere bedrijven en deskundigen, terwijl tevens nog gebruik wordt gemaakt van het cijfermateriaal, dat door de Directie van de Tuinbouw bij het door haar sedert 1938 ingestelde onderzoek werd verzameld en dat aan ons Instituut ter beschikking is gesteld. Al deze gegevens zijn door ons op hun juistheid getoetst en waar nodig aan het oordeel van een commissie van deskundigen (Commissie van Advies) onderworpen.

II. DE WIJZE VAN BEREKENEN.

A. Kosten.

a. Algemeen.

Bij de berekening van de kosten van die duurzame productiemiddelen, waarvan thans, in enigszins normale omvang, vervangingsmogelijkheid aanwezig is, is uitgegaan van het prijspeil van Januari 1947.

Voor die duurzame productiemiddelen, waarvoor thans geen voldoende vervangingsmogelijkheid bestaat, is uitgegaan van de te verwachten prijzen op het ogenblik, dat vervanging weer mogelijk zal zijn. Bij de taxatie hiervan werd uitgegaan van de prijzen van 1939, welke door middel van wijzigingscoëfficiënten omgerekend zijn tot de te verwachten toekomstige vervangingsprijzen. Deze wijzigingscoëfficiënten zijn gebaseerd op een nieuw constant prijspeil van $2\frac{1}{2}$ x dat van 1938/'39 (zie ook de eerste nota inzake het "Centraal economisch plan 1947" van het Centraal Planbureau i.o., pag. 14 en pag. 24), waarbij rekening is gehouden met de vermoedelijk blijvende verschuivingen t.o.v. 1939 in de onderlinge verhouding van de prijzen van de diverse bouwmaterialen, arbeid, enz.

De waarde van de grond is overeenkomstig de prijzen, die bij vervreemding, door het Prijzenbureau voor Onroerende Zaken (ressortterende onder het Directoraat-Generaal voor de Prijzen) worden toegestaan, bepaald. Deze prijzen zijn verkregen door bij de betreffende Prijzenbureaux mondeling te informeren naar de toelaatbaar geachte recente verkoopprijzen van grond, van die kwaliteit en ligging, waarvan in de kostprijsberekening is uitgegaan.

2033285

Voor de waarde van de kersenboomgaarden is een redelijk te achten verkoopswaarde aangehouden, terwijl voor klein fruit de stichtingswaarde, op basis van het prijspeil van Januari 1947, is berekend.

b. De afzonderlijke kostenelementen.

1. Renten.

Over het in de duurzame productiemiddelen gemiddeld geïnvesteerde kapitaal is 3% rente per jaar berekend, in overeenstemming met de algemene rentevoet. Voor de grond is deze investering gesteld op de volle waarde, voor de overige duurzame productiemiddelen op 60% van de nieuwwaarde. Voor de niet duurzame productiemiddelen is een hogere rente, t.w. 3½%, berekend over de totale vervangingswaarde hiervan over de tijd, dat de betreffende bedragen gemiddeld in het bedrijf zijn vastgelegd.

2. Afschrijvingen.

Het vaststellen der afschrijvingspercentages is geschied op basis van de duur, waarover naar het oordeel van deskundigen een nuttig gebruik kan worden verwacht en rekening houdende met een eventuele residuwaarde.

3. Materialen.

Bij de vaststelling van het kwantitatieve verbruik van grond- en hulpstoffen is uitgegaan van een teelt onder normale omstandigheden. Er wordt dus geen rekening gehouden met het inhalen van achterstand, o.a. in bemesting, die als gevolg van de oorlog is ontstaan, of met gebrek aan bepaalde grond- en hulpstoffen.

4. Arbeid.

Het aantal arbeidsuren, besteed aan de teeltbewerking, is bepaald op basis van de gemiddelde arbeidsprestatie van volwaardige arbeiders. Van dit aantal arbeidsuren is voorts 15% als "verlet en diverse werkzaamheden" aangenomen.

Bij de berekening van het uurloon is uitgegaan van de week- en uurlonen, welke door het College van Rijksbemiddelaars zijn goedgekeurd. De kosten van arbeid hebben alleen betrekking op de handenarbeid, die door betaalde krachten of door de kweker of leden van zijn gezin is verricht.

Ondernemersloon. Voor de eigenlijke ondernemersarbeid is geen bedrag opgenomen, daar de vaststelling hiervan geheel en al een kwestie van overheidsbeleid is. De prijs dient derhalve boven de door ons berekende kostprijs nog een bedrag over te laten ter beloning van deze ondernemersarbeid en voor het dragen van het risico. Daar het over de stichtingsjaren van een boomgaard te berekenen ondernemersloon eerst wanneer de boomgaard in productie is, ter beschikking komt, is hier echter bovendien sprake van een renteverlies. Bij berekening van dit rentebedrag is ons echter gebleken, dat dit van te verwaarlozen betekenis is.

5. Diensten van derden.

Het onderhoud van duurzame productiemiddelen vindt naar omstandigheden gedeeltelijk plaats in eigen bedrijf, gedeeltelijk laat men het in opdracht uitvoeren. Eenvoudigheidshalve hebben wij het totaalbedrag aan onderhoud echter geheel als "Diensten van Derden" opgenomen. Ook hier is geen rekening gehouden met extra kosten als gevolg van de achterstand, gedurende de oorlog ontstaan.

6. Belastingen.

Grond-, waterschaps- en polderlasten.

De bedragen hiervoor zijn mede verkregen door een schriftelijke enquête onder enkele tientallen tuinders.

Ondernemingsbelasting.

Van de zijde van het Ministerie is ons medegedeeld, dat de ondernemingsbelasting ook voor de land- en tuinbouw van kracht zal worden. Deze belasting wordt eene deels berekend over de bedrijfswinst, anderdeels over het bedrijfskapitaal; alleen het laatste deel behoort tot de kosten. Deze belasting wordt geheven ten behoeve van de gemeenten, tegen een plaatselijk verschillend tarief. Wij hebben 4.8 o/oo van het Bedrijfskapitaal ingecalculoord als het tarief, dat waarschijnlijk het meest zal voorkomen.

B. Opbrengsten.

De opbrengsten zijn vastgesteld als gemiddelden over een groot aantal jaren van goed geleide bedrijven. Aangezien bij de berekening der kosten werd uitgegaan van een normale verzorging van de teelt, zijn ook de overeenkomstige normale opbrengsten aangehouden. Waar nodig, zijn zo mogelijk de, voor diverse variëteiten verschillende opbrengsten afzonderlijk vermeld.

's-Gravenhage, 13 Juni 1947.

LANDBOUW-ECONOMISCH INSTITUUT.

KOSTEN VAN EEN STEVEN SCHUUR.

Constructie: Steen met pannendak en zolder.

Afschrijvingspercentage:

2%.

Waarde:

Oppervlakte 5 x 10 m. Waarde 1939 f. 1000,- x 2,6 = f. 2600,-
 " 4 x 6 m. " " f. 600,- x 2,6 = f. 1560,-

Gemiddeld geïnvesteerd kapitaal:

Oppervlakte 5 x 10 m. 60% van f. 2600,- f. 1560,-
 " 4 x 6 m. 60% van f. 1560,- f. 936,-

Kosten:

Oppervlakte 5 x 10 m.

Rente	3% van f. 1560,-	f. 46,80
Afschrijving	2% van f. 2600,-	f. 52,-
Onderhoud:		f. 30,-
Brandverzekering	1% van f. 2600,-	f. 26,00
		f. 154,80

Oppervlakte 4 x 6 m.

afgerond

Rente	3% van f. 936,-	f. 28,08
Afschrijving	2% van f. 1560,-	f. 31,20
Onderhoud:		f. 30,-
Brandverzekering	1% van f. 1560,-	f. 15,60
		f. 104,88

afgerond

f. 81,-

KOSTEN VAN EEN WAGEN.

Constructie:

Landbouwwagen met 4 autowielen.

Afschrijvingspercentage: 4%.

Waarde:

f. 1500,-
=====

Gemiddeld geïnvesteerd kapitaal:

60% van f. 1500,-

f. 900,-
=====

Kosten:

Rente 3% van f. 900,-

f. 27,-

Afschrijving 4% van f. 1500,-

f. 60,-

Onderhoud (inclusief banden)

f. 50,-

Brandverzekering 2% van f. 1500,-

f. 3,-
=====

f. 140,-
=====

KOSTEN VAN EEN PAARD.

Waarde:

Aankoopwaarde (4 jaar)	f. 800,-
Slachtwaarde (17 jaar)	f. 200,-
	<u> </u>

Gemiddeld geïnvesteerd kapitaal:

(60% van (f. 800,- - f. 200,-)) + f. 200,-	f. 560,-
	<u> </u>

Kosten:

Rente 3% van f. 560,-	f. 16,80
Afschrijving 1/13 x f. 600,-	f. 46,15
Voeder	f. 420,-
Onderhoud:	
Tuigen, hoefbeslag, veearts f. 60,-	
Arbeid (verzorging) <u>f. 100,-</u>	f. 160,-
Verzekering 4% van f. 800,-	f. 32,-
	<u> </u>

f. 674.95

afgerond f. 675.-

Rapport No. 72, Bijlage B 4.

Kosten van het Gereedschap.

<u>Afschrijvingspercentages :</u>		
(Onderhoud en vernieuwing)	20 %	20 %
<u>Waarde.</u>	<u>F. 750.--</u>	<u>F. 500.--</u>
<u>Gemiddeld geïnvesteerd kapitaal.</u>		
(60 % der waarde)	<u>" 450.--</u>	<u>" 300.--</u>
<u>Kosten :</u>		
Rente 3 % van het gemiddeld geïnvesteerd kapitaal	" 13.50	" 9.--
Onderhoud en vernieuwing	" 150.--	" 100.--
Brandverzekering 2 ‰ van de waarde	" 1.50	" 1.--
	<u>F. 165.--</u>	<u>F. 110.--</u>

Hieronder zijn o.m. begrepen : bascule, dekzeil, luchtbandenwagentje, snoeigereedschap, plukmanden, schoppen, spaden, vorken, zeisen, bijlen, zagen enz.

KOSTEN VAN EEN MOTORSPROEIMACHINE.

Constructie:

Normale uitvoering met paardentractie.
 Tankinhoud 800 l. Capaciteitpomp 60 l. per minuut.
 Lengte slangen 2 x 20 m. met 2 sproeigeweren.
 Capaciteit motor 8 p.k.

Afschrijvingspercentages:

Sproeimachine	10%
Slangen	15%

Waarde:

Machine	f. 4620,-
Slangen	f. 180,-
	<u>f. 4800,-</u>

Gemiddeld geïnvesteerd kapitaal:

Machine:	60% van f. 4620,-	f. 2772,-
Slangen:	60% van f. 180,-	f. 108,-
		<u>f. 2880,-</u>

Kosten:

Rente 3% van f. 2880,-		f. 86,40
Afschrijving 10% van f. 4620,-	f. 462,-	
15% van f. 180,-	<u>f. 27,-</u>	f. 489,-
Onderhoud		f. 200,-
Brandverzekering 2% van f. 4800,-		<u>f. 9,60</u>
		<u>f. 785,-</u>

Rapport No.72, Bijlage B 6.

Kosten van een vatpomp.

Constructie :

Normale uitvoering met onderstel.

Inhoud : 100 L. Sproeistok met dubbele
verstuiver en sproeislant.

Afschrijvingspercentage :

Vatpomp met slangen 10 %.

Waarde :

Vatpomp met toebehoren

F. 260.--

Gemiddeld geïnvesteerd kapitaal.

60 % van F. 260.--

" 156.--

Kosten :

Rente 3 % van F. 156.-- F. 4.68

Afschrijving 10 % van F.260.-- " 26.--

Onderhoud " 15.--

Brandverzekering 2 0/00 van
F. 260.-- 0.52

F. 46.20

afgerond f. 46.--

Rapport No. 72. Bijlage B 2.

Kosten van een sleepegge.

Afschrijvingspercentage : 5 %

Waarde.

F. 100.--

Gemiddeld geïnvesteerd kapitaal.

60 % van F. 100.--

F. 60.--

Kosten :

Rente 3 % van F. 60.--	F. 1.80
Afschrijving 5 % van F.100.--	" 5.--
Onderhoud	" 5.--
	<u>F. 11.80</u>
aflopend	<u>f. .12.--</u>

Rapport No.72. Bijlage B 6.

Kosten van plukladders.

(10 stuks).

Constructie :

houten ladders (24 - 48 sporten) met steunen.

Afschrijvingspercentage : $6\frac{2}{3}\%$

Waarde :

F. 680.--

Gemiddeld geïnvesteerd kapitaal.

60 % van F. 680.--

F. 408.--

Kosten :

Rente 3 % van F. 408.--	F. 12.24
Afschrijving $6\frac{2}{3}\%$ van F.680.--	" 45.33
Onderhoud	" 25.--
Brandverzekering $2\frac{0}{00}$ van F. 680.--	" 1.36
	<u>F. 83.93</u>
afgerond	F. 84.--

KOSTEN VAN MOTORSPROEIMACHINE!

Constructie:

Tankinhoud 250 liter. Capaciteit 20 liter per minuut
1 slang van 20 m. Capaciteit motor 2 p.k.

Afschrijvingspercentage:

Sproeimachine	10%
Slang	15%

Waarde:

Machine	f. 2110.-
Slang	" 90.-
	f. 2200.-

Gemiddeld geïnvesteerd kapitaal:

60% van f. 2200.-	f. 1320.-

Kosten:

Rente 3% van f. 1320.-	f. 39.60
Afschrijving 10% van f. 2110.-	f. 211.-
15% van f. 90.-	" 13.50
	" 224.50
Onderhoud	" 125.-
Brandverzekering 2 o/co van f. 2200.-	" 4.40
	f. 393.50